Prima instanță: Judecătoria Ungheni (judecător Mihail Ulinici)

Dosarul nr. 2a-1420/2024 (PIGD: 2-18118958-03-2a-25102024)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul Civil și de Contencios Administrativ

D E C I Z I E

13 februarie 2025 municipiul Bălți

Instanța în componența:

Președintele ședinței, judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi și Radu Holban

Grefieră Roxana Iacubovscaia,-

examinând în ședință publică apelul declarat de S.R.L. ”Moldovatransgaz” împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 27 decembrie 2023, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Moldovatransgaz” în contradictoriu cu Răzvanț Mihail și S.R.L. ”Nica”, privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată,-

C O N S T A T Ă :

Cerințele reclamantului:

1.La 15 mai 2018 S.R.L. ” ”Moldovatransgaz” a depus în Judecătoria Ungheni cererea de chemare în judecată împotriva lui Răzvanț Mihail și S.R.L. ”Nica”, privind repararea prejudiciului material cauzat în sumă de 92.546,66 (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase,66) lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a indicat că, în fapt, în procesul regimului de control privind modul de funcționare a sistemului de transport al gazelor naturale, la data de 08 noiembrie 2017 Serviciul de dispecerat din cadrul S.R.L. ”Moldovatransgaz” a depistat pierderea fluxului de transmitere a datelor, în direcția sudică.

In urma efectuării, de către Serviciul de telecomunicații din cadrul întreprinderii, a lucrărilor de identificare și înlăturare a problemelor sistemului de telecomunicații, la data de 10 noiembrie 2017, a fost stabilit faptul că cablul liniei de telecomunicații a fost deteriorat pe tronsonul gazoductului magistral Odessa – Chișinău, km 131-132, între nodul de regenerare nedeservit Telița și nodul de regenerare nedeservit (nou) Telița, ca urmare a executării lucrărilor de construcție a instalației sistemului de alimentare cu apă pe teritoriul respectiv. De asemenea, a fost stabilită deteriorarea mecanică a corpului țevii gazoductului Odessa - Chișinău la km 131,3.

Urmare a celor depistate, S.R.L.”Moldovatransgaz” s-a adresat către Inspectoratul de poliție Anenii Noi cu o plângere în acest sens, solicitând identificarea persoanelor vinovate și tragerea acestora la răspundere.

Astfel, în urma acțiunilor întreprinse în vederea documentării cazului, de către agentul constatator Paladi Roman, șef de post al SP (nr. 4) al IP Anenii Noi, a fost stabilită identitatea persoanei culpabile, în persoana Răzvanț Mihail, ce activează în calitate de inginer în cadrul S.R.L. „Nica".

La data de 08 decembrie 2017 agentul constatator a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03905296, Razvanț Mihail fiind învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod contravențional, *distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine,* aplicându-i-se o sancțiune contravențională sub formă de amendă, în mărime de 20 (douăzeci) unități convenționale.

Având în vedere că rețelele de gaze naturale prezintă obiecte de importanță strategică, precum și faptul că deteriorarea acestora creează pericol atât pentru viața și sănătatea persoanelor, cât și asupra bunurilor și mediului, S.R.L.”Moldovatransgaz" a întreprins toate măsurile de rigoare în vederea înlăturării problemelor create, din cont propriu.

Astfel, valoarea pierderilor suferite de către S.R.L. „Moldovatransgaz'' în urma remedierii cablului liniei de telecomunicații și reparației corpului țevii

gazoductului Odessa - Chișinău, deteriorate prin acțiunile ilicite ale lui Razvanț Mihail, constituie 92 546 (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase) lei, 66 bani, dovadă servind calculul anexat la cerere.

Potrivit art. 8 alin. (2) lit. f) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar inclusiv în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane, iar conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil, care reglementează temeiurile și condițiile generale ale răspunderii delictuale, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial.

Având în vedere împrejurarea că, deși, S.R.L.”Moldovatransgaz" a solicitat restituirea contravalorii prejudiciului material cauzat pe cale amiabilă, iar pârâtul a refuzat restituirea acesteia, sunt puși în situația de a recurge la prevederile legale și anume, art. 10 alin. (1) din Codul civil prevede că, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

De asemenea, potrivit prevederilor art. 11 lit. g) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciilor, iar art. 14 din norma vizată stabilește că, persoana lezată într-un drept al său poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel, prejudiciu considerându-se cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu electiv).

Menționează și faptul că, art. 62 din Codul de procedură civilă prevede expres cazurile când coparticiparea procesuală este obligatorie și anume: a) obiectul litigiului îl constituie drepturile și obligațiile comune ale mai multor reclamanți sau pârâți; b) drepturile și obligațiile reclamanților sau pârâților decurg din aceleași temeiuri de fapt sau de drept, iar potrivit art. 62 alin. (2) dacă se constată temeiurile coparticipării procesuale obligatorii, instanța judecătorească va înștiința, la cererea participanților la proces, pe toți coreclamanții și coopârâții despre posibilitatea de a interveni în proces.

Având în vedere că Razvanț Mihail activează în calitate de inginer în cadrul S.R.L. „Nica” astfel, cablul liniei de telecomunicații și corpul țevii gazoductului Odessa - Chișinău au fost deteriorate în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, făcând referire la art. 1410 alin. (1) din Codul civil care prevede: persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit, iar potrivit alin. (2) al

aceluiași articol „obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit in baza dreptului de proprietate", ținând cont de faptul că utilajul cu care au fost efectuate lucrările respective aparține S.R.L. „Nica”, S.R.L. „Moldovatransgaz" consideră necesară introducerea în cauză în calitate de coopârât a întreprinderii vizate.

Pârâțiii refuză de a repara prejudiciul cauzat S.R.L. ”Moldovatransgaz”.

Conform ari. 1416 alin. (2) din Codul civil, instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat oră să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudicial cauzat.

În drept, reclamantul și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe prevederile articolelor 8, 10, 11, 14, 1398, 1410, 1416 Cod Civil.

Soluția instanţei de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 27 decembrie 2023 (fila dosarului 242, volumul I; 8-11, volumul 2), s-a hotărât:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Moldovatransgaz” în contradictoriu cu Răzvanț Mihail și S.R.L. ”Nica”, privind repararea prejudiciului material cauzat în sumă de 92.546,66 (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase,66) lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Societatea cu Răspundere Limitată ”Nica”, cu sediul în orașul Nisporeni, strada Tîrgului, 7, în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată ”Moldovatransgaz”, IDNO 1003607010109, cu sediul în satul Țarigrad, raionul Drochia, prejudiciu material cauzat în sumă de 3 652 (trei mii șase sute cincizeci și doi) lei, 40 bani, precum și cheltuielil de judecatăformate din taxa de stat proporțional părții admise din acțiune, în sumă de 70 (două sute șaptezeci) lei,000 bani, iar în total 3 922 (trei mii nouă sute douăzeci și doi) lei,40 bani.

În rest, acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată ”Moldovatransgaz” privin încasarea diferenței prejudiciului material în sumă de 88.894 (optzeci și opt mii opt sute nouăzeci și patru) lei, 26 bani și a taxei de stat în sumă de 2 506 (două mii cinci sute șase) lei,39 bani, se respinge, a neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

4. La 22 ianuarie 2024 reclamanta S.R.L. ”Moldovatransgaz” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 27 decembrie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judectă depusă de S.R.L. ”Moldiovatransgaz” împotriva lui Răzvanț Mihail și S.R.L. ”Nica”, cu privire la repararea prejudicviului material în sumă de 92.546,66 lei și a cheltuielilor de judecată (fila dosarului 1-2; 25-30 volumul II).

Argumentele apelantului:

5. Apelanta și-a experimat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și reiterând temeiurile de fapt și de de drept din cererea de chemare în judecată (a se vedea pct. 2 *supra*), a invocat suplimentar că, conformitate cu art. 118 Cod de procedură civilă, (1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legeă nu dispune altfel. (2) Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor făpte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. (3) Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la protes, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate. (4) În cazul nerespectării prevederilor legii privind legalizarea probelor ori al pierderii unui document autentic, efectul defavorabil al nedovedirii afirmaţiilor referitoare la circumstanţele de fapt ale cauzei va cădea asupra părţii sau altui participant la proces care a avut posibilitatea şi care trebuia să se asigure pînă la judecată cu probă veridica fără a suscita îndoieli. (5) Instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În continuare, art. 121 Cod de procedură civilă prevede că, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinentă care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Apelantul „Moldovatransgaz” consideră că concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei.

Astfel, la momentul producerii incidentului indicat în cererea de chemare în judecată S.R.L. ”Moldovatransgaz” deţinea calitatea de operator de transport al gazelor naturale, licenţiat de către ANRE, care gestiona reţelele magistrale a gazelor naturale.

Conform Compartimentului IV al Nomenclatprului obiectelor industriale periculoase şi al producţiilor, instalaţiilor, utilajelor, tehnologiilor utilizate la obiectul industrial periculos şi apartenenţa acestora la categoria de pericol, aprobat prin Legea nr. 116 din 18.05.2012 „*Privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase*”, conductele de gaze naturale, sunt catalogate ca obiecte industriale periculoase de categoria de pericol II.

Respectiv, în scopul asigurării integrităţii reţelelor de gaze naturale şi funcţionării lor în condiţii de siguranţă şi fiabilitate, cât şi pentru evitarea punerii în pericol a persoanelor, a bunurilor şi a mediului în ansamblu, prin prisma unor acte normative au fost instituite zone de protecţie a reţelelor de gaze naturale în care terţilor se impun anumite restricţii şi interdicţii cu caracter obligatoriu.

Potrivit art. 2 al Legii nr. 108 din 27.05.2016 „*Cu privire la gazele naturale*”, zonă de protecţie a reţelelor de şaze naturale este definită ca - zonă adiacentă reţelelor de gaze naturale, cu condiţii deosebite de utilizare, stabilită de-a lungul traseului reţelei de gaze naturale şi în jurul altor obiecte ale reţelei de gaze naturale, în limitele căreia, în conformitate cu Regulamentul privind zonele de protecţie a reţelelor de gaze naturale, se introduc interdicţii privind accesul persoanelor, efectuarea lucrărilor stabilit^ şi regimul construcţiilor în scopul asigurării condiţiilor normale de exploatare şi al excluderii posibilităţii de deteriorare a reţelelor de gaze naturale.

Astfel, norma vizată, prin prisma art.79 alin (2), lit. b) stabileşte „persoanelor fizice şi juridice li se interzice, fără acordul operatorului de sistem, să efectueze săpături de orice fel, construcţii ori să înfiinţeze plantaţii perene în zona de protecţie a reţelelor de gaze natural.

Aceleaşi prevederi legale se regăsesc şi în art.15 din Legea nr. 592 din 26.09.1995 privind transportul prin conducte magistrale” care prevede: „în zona de

protecţie a conductei, fără acordul în organizaţiilor transportului prin conducte, construcţiilor de orice fel, plantarea arborilor şi arbuştilor.

Contrar normelor legale menţionate *supra*, la data de 10 noiembrie 2017, în cadrul executării lucrărilor de construcţie a instalaţiei sistemului de alimentare cu apă pârâții-intimați au neglijat regimul juridic al zonei de protecţie a conductei magistrale de transport a gazelor naturale Odessa-Chişinău la km 131,3, între nodul de regenerare nedeservit Teliţa şi nodul de regenerare nedeservit (nou) Teliţa, efectuând lucrări şi săpături cu tehnică grea (excavator) fără coordonarea cu operatorul de sistem („Moldovatransgaz” S.R.L.) şi fără respectarea măsurilor de securitate tehnică a obiectivelor de categoria respectivă, au admis deteriorarea mecanică a corpului conductei de gaze şi a cabluluide telecomunicații de fibră optică.

La 08 decembrie 2017 agentul constatator a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie, intimatul Razvanţ Mihail fiind învinuit de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 104 Cod contravenţional, distrugerea sau deteriorarea intenţionată a bunurilor străine, aplicându-i-se o sancţiune contravenţională sub formă de amendă, în mărime de 20 unităţi convenţionale.

Atât intimatul Răzvanţ Mihail, cât şi S.R.L. „Nica” nu au contestat procesul-verbal cu privire la contravenţie din 08 decembrie 2017, fapt prin care au recunoscut tacit legalitatea acestuia.

Prin urmare, prima instanţă corect a concluzionat că intimaţii Răzvanţ Mihail, cât şi S.R.L. „Nica” se fac vinovaţi de cauzarea prejudiciului şi au obligaţia de a compensa apelantului cheltuielile suportate prin prisma prevederilor Codului civil, însă greșit a apreciat cuantumul prejudiciului material.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 118 Cod de procedură civilă apelantul şi-a executat pe deplin sarcina probaţiunii şi a administrat probe pertinente pe dosar ce demonstrează vinovăţia intimaţilor Razvanţ Mihail şi S.R.L. „Nica” în cauzarea prejudiciului material întreprinderii, cât şi a probat integral suma prejudiciului indicat în acţiune - 92 546,66 lei, probe care însă au fost neglijate neîntemeiat de către prima instanţă.

Ba mai mult, apelanta atrage atenţia instanţei de apel că, în cadrul examinării cauzei în fond, la cererea intimaţilor Răzvanţ M. şi S.R.L. „Nica”, prima instanţă a

dispus efectuarea unei expertize judiciare în vederea stabilirii volumului real al deteriorărilor produse gazoductului Odesa-Chisinău, km 131-132, cât şi stabilirea volumului şi preţului real al materialelor si lucrărilor de restabilire a deteriorărilor gazoductului respectiv.

Respectiv, expertiza a fost pusă în sarcina Centului Naţional de Expertiza Judiciare (CNEJ).

Astfel, potrivit concluziilor reflectate în Raportul de expertiză judiciară tehnică nr. 806-813 din 14.06.2023, care este anexat la materilele cauzei, expertul din cadrul CNEJ a concluzionat că: 1. Volumul corespunde datelor si înscrierilor din facturile fiscale si actele întocmite de reprezentanţii ”Moldovatransgaz ” S.R.L. prin metodologia de calcul aprobată de ANRE, detaliat a se vedea în partea descriptivă a raportului de expertiză; 2. Suma lucrărilor şi materialelor folosite la reparaţia segmentului 131,3 km a gazoductului magistral Odesa-Chisinău, coincide cu suma indicată de reprezentanţii S.R.L. „Moldovatransgaz” de 92 546,66 lei.

Așadar, calculele prejudiciului material de 92 546,66 lei prezentate de către intimat la cererea de chemare în judecată au fost confirmate şi prin Raportul de expertiză tehnică realizată de către CNEJ nr. 806-813 din 14.06.2023.

Concluziile expertului reflectate în Raportul CNEJ nu au fost combătute de către intimaţii Răzvanţ Mihail şi SRL „Nica”.

Prin urmare, prima instanţă a stabilit greşit suma prejudiciului materiale şi nu a avut motive pertinente de a neglija concluziile reflectate în Raportul de expertiză şi a de a nu admite integral cerinţele formulate în cererea de chemare în judecată.

În drept, apelanta și-a întemeiat cererea de apel pe prevederile art. 357, 358, 360, 362, 364-365, 385 Cod de procedură civilă

(fila dosarului 25-30, volumul II).

Poziția participanților în ședința instanței de apel.

6. În ședință de judecată, reprezentantul apelantei S.R.L. ”Moldovatransgaz”, Ion Dediu, a pledat pentru admiterea apelului, reiterând temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea de apel.

7. Reprezentantul intimaților S.R.L. ”Nica” și Răzvanț Mihail, avocata Tatiana Nastas (*în baza mandatului avocațial seria MA nr. 1277162 din 04 decembrie 2018, fila dosarului 125, volumul I*) a pledat în ședința instanței de apel pentru respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe fără modificări.

Totodată, suplimentar a menționat că S.R.L. ”Nica” la examinarea cauzei în prima instanță a recunoscut partial acțiunea înaintată împotriva ei, în sumă de 15.000 (cincisprezece mii lei), deoarece în activitatea sa tot efectuează lucrări. Respectiv consideră că aceasta este mărimea prejudiciuli material efectiv cauzat reclamantei-apelantă S.R.L. ”Moldovatransgaz”.

S.R.L. ”Nica” susține această poziție și în fața instanței de apel.

Aprecierea instanţei de apel:

8. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normelor legale relevante speței, Colegiul consideră de apelul este întemeiat, fiind pasibil de admitere, din următoarele motive.

9. În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

10. Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 27 decembrie 2023 (fila dosarului 242, volumul I), iar apelul a fost depus la 22 ianuarie 2024 (fila dosarului 1-2, volumul II). Prin urmare, Colegiul civil reține că apelul este declarat în termenul legal stipulat la art. 362 Cod procedură civilă.

11. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor din apel.*

Instanţa nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

12. Potrivit art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

13. În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.*

14. Potrivit art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

15. Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.*

16. Iar art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluționarea cauzei şi care au fost*

verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

17. Din conținutul normelor citate *supra*, Colegiul Civil reține că, sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, și constă în verificarea temeiniciei și legalității hotărârii primei instanțe, prin prisma circumstanțelor de fapt și de drept reținute a fiind contatate, a concluziilor enunțate în acest sens de către instanța de fond în sensul admiterii sau respingerii pretențiilor din acțiune, precum și prisma motivelor invocate în apel și a obiecțiilor intimaților.

18. Colegiul Civil relevă de asemenea că, potrivit regulilor unui proces echitabil, instanța de apel are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

19. Sursele de Soft Low - Avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

20. În aceeași ordine de idei, instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

21. Verificând în ordine de apel hotărârea primei instanțe din 27 decembrie 2023 prin prisma dezideratelor unuțate *supra*, Colegiul civil constată că, deși instanța de fond a determinat corect cirumstanțele producerii accidentului cauzator

de prejuduiciu material și raportul juridic dedus judecății, însă concluziile sale cu privire la stabilirea cuantumului prejudiciului material cauzat, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei. Mai mult, prima instanță a aplicat eronat normele de drept material și procedural la soluționarea cauzei. Potrivit art. 386 alin. (1), lit. c), d) Cod de procedură civbilă, aceste încălcări constituie temei de casare integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri.

22. Potrivit art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre;*

23. Conform art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă*, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei; d) normele de drept material au procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.*

24. Potrivit art. 387 Cod de procedură civilă, se consideră că*, normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebia să fie aplicată, b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.*

25. Examinând cauza în ordine de apel, Colegiul civil constată că, pe baza probatoriului anexat la dosarul cauzei și cercetat în ședință de judecată, au fost stabilite și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, după cum urmează:

26. La 08 noiembrie 2017 Serviciul de dispecerat din cadrul S.R.L. ”Moldovatransgaz” a depistat pierderea fluxului de transmitere a datelor, în direcția sudică.

27. S.R.L. ”Moldovatransgaz” deţinea calitatea de operator de transport al gazelor naturale, licenţiat de către ANRE, care gestiona reţelele magistrale a gazelor naturale.

28. Conform Compartimentului IV al Nomenclatorului obiectelor industriale periculoase şi al producţiilor, instalaţiilor, utilajelor, tehnologiilor utilizate la obiectul industrial periculos şi apartenenţa acestora la categoria de pericol, aprobat prin Legea nr. 116 din 18.05.2012 „*Privind securitatea industrială a obiectelor*

industriale periculoase", conductele de gaze naturale, sunt catalogate ca obiecte industriale periculoase de categoria de pericol II.

29. Respectiv, în scopul asigurării integrităţii reţelelor de gaze naturale şi funcţionării lor în condiţii de siguranţă şi fiabilitate, cât şi pentru evitarea punerii în pericol a persoanelor, a bunurilor şi a mediului în ansamblu, prin prisma unor acte normative au fost instituite zone de protecţie a reţelelor de gaze naturale în care terţilor se impun anumite restricţii şi interdicţii cu caracter obligatoriu.

30. Potrivit art. 2 al Legii nr. 108 din 27.05.2016 „*Cu privire la gazele naturale*", zonă de protecţie a reţelelor de şaze naturale este definită ca - *zonă adiacentă reţelelor de gaze naturale, cu condiţii deosebite de utilizare, stabilită de-a lungul traseului reţelei de gaze naturale şi în jurul altor obiecte ale reţelei de gaze naturale, în limitele căreia, în conformitate cu Regulamentul privind zonele de protecţie a reţelelor de gaze naturale, se introduc interdicţii privind accesul persoanelor, efectuarea lucrărilor stabilite şi regimul construcţiilor în scopul asigurării condiţiilor normale de exploatare şi al excluderii posibilităţii de deteriorare a reţelelor de gaze naturale.*

31. Astfel, norma sus-indicată, prin prisma art. 79 alin (2), lit. b) din aceeași lege, stabilește "*persoanelor fizice şi juridice li se interzice, fără acordul operatorului de sistem, se interzice să efectueze săpături de orice fel, construcţii ori să înfiinţeze plantaţii perene în zona de protecţie a reţelelor de gaze natural."*

32. Aceleaşi prevederi legale se regăsesc şi în art.15 din Legea nr. 592 din 26.09.1995 "privind transportul prin conducte magistrale" care prevede: „*în zona de protecţie a conductei, fără acordul în organizaţiilor transportului prin conducte, se interzice edificarea construcţiilor de orice fel, plantarea arborilor şi arbuştilor(...)"*

33. În rezultatul efectuării de către Serviciul de telecomunicații din cadrul S.R.L. "Moldovatrangaz" a lucrărilor de identificare și înlăturare a problemelor sistemului de telecomunicații depistată în data de 08 noiembrie 2017 (pct. 26 *supra*), la data de 10 noiembrie 2017 s-a stabilit că, contrar prevederilor legale, menţionate în pct. 28-32 *supra*, în cadrul executării lucrărilor de construcţie a instalaţiei sistemului de alimentare cu apă a fost neglijat regimul juridic al zonei de protecţie a conductei magistrale de transport a gazelor naturale Odessa-Chişinău la

km 131,3, între nodul de regenerare nedeservit Teliţa şi nodul de regenerare nedeservit (nou) Teliţa, efectuând lucrări şi săpături cu tehnică grea (excavator) fără coordonarea cu operatorul de sistem, S.R.L. ”Moldovatransgaz”, şi fără respectarea măsurilor de securitate tehnică a obiectivelor de categoria respective. Pe cale de consecință s-a comis deteriorarea mecanică a corpului conductei de gaze şi a cablului de telecomunicații de fibră optică.

34. În legătură cu acest fapt, S.R.L. ”Moldovatransgaz” a sesizat Inspectoratul de poliție Anenii Noi cu o plângere, solicitând identificarea persoanelor vinovate și tragerea lor la răspundere.

35. Având în vedere că rețelele de gaze naturale prezintă obiecte de importanță strategică, precum și faptul că deteriorarea acestora creează pericol atât pentru viața și sănătatea persoanelor, cât și asupra bunurilor și mediului, S.R.L.”Moldovatransgaz" a întreprins toate măsurile de rigoare în vederea înlăturării problemelor create, remediind deteriorările sus-menționate din cont propriu.

36. În continuare, fiind efectuate acțuni de cercetare cazului dat, de către agentul constatator din cadrul Inspecoratului de poliție Anenii Noi, Paladi Roman, a fost stabilită identitatea persoanei care a efectuat lucrările sus-menționate, Răzvanț Mihail, care activa în calitate de inginer în cadrul S.R.L. ”Nica”.

37. La 08 decembrie 2017 agentul contatator Paladi Roman a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03905296, prin care Răzvanț Mihail, angajat al S.R.L. ”Nica”, a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 104 Cod contrtavențonal, pentru distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine, cu cauzarea de prejudiciu material S.R.L. ”Moldovatransgaz”, fiindu-i aplicată o sancțiune conravențonală sub formă de amendă, în mărime de 20 (douăzeci) unități convenționale (fila dosarului 120, volumul I).

38. Procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționarea contravențională menționate mai sus, nu au fost contestestate în modul și termenul prevăzute de art. 448 Cod contravențonal. Drept urmare, decizia privind constatarea vinovăției lui Răzvanț Mihail ca angajat al S.R.L. ”Nica” de comiterea

delictului respeciv, a devenit irevocabilă, având astfel calitatea de lucru judecat (*res judicata*).

39. Potrivit art. 45 Cod contravențional, *(1) Persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art. 30 alin. (11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenţionale.*

40. Conform art. 123 alin. (3) Cod de procedură civilă, *sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc şi numai în măsura în care au fost săvârşite de persoana în cauză.*

41. Respectiv, prin prisma art. 45 Cod contravențional, regulă de probațiune prevăzută de art. 123 alin. (3) Cod de procedurtă civilă, este aplicabilă și asupra hotărârilor irevocabile pronunțate în cauzele contravenționale. Or, decizia/hotărârea pronunțată într-o cauză contravențională, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat decizia/hotărârea numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

42. În urma lucrărilor de reparație efectuate, S.R.L. ”Moldovatransgaz” a remediat cablul liniei de telecomunicații și corpul țevii gazoductului Odessa-Chișinău, km 131,3. Respectiv, invocând suportatea cheltuielilor pentru efectuarea acestor lucrări în sumă totală de 92.546,66 (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase,66) lei la data de 15 mai 2018 S.R.L. ”Moldovatransgaz” s-a adresat în Judecătoria Ungheni cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Răzvanț Mihail și S.R.L. ”Nica” privind repararea prejudiciului matrial cauzat în umă de 92.546,66 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (fila dosarului 3-6, volumul I).

43. În cadrul examinării cauzei civile în instanța de fond, prin încheierea instanței din 31 iulie 2020 (fila dosarului 190-191, volumul I) a fost admis demersul reprezentantului pârâților Răzvanț Mihail și S.R.L. ”Nica”, avocata Nastas Tatiana, dispunându-se efectuarea expertizei judiciare în construcții și evaluare de către experții judiciari ai Centrului Național de Exprtize Judiciare (CNEJ) al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, pentru a da răspuns la întrebările formulate de reprezentantul pârâților, după um urmează:

1. Stablirea volumului real al deteriorărilor produse gazoductului Odesa-Chişinău km 131-132.

2. Stablirea volumului şi preţului real al materialelor şi lucrărilor de restabilire a gazoductului Odesa-Chişinău, km 131-132.

44. Prin Raportul de expertiză judiciară al CNEJ nr. 806-813 din 14 iunie 2023 (fila dosarului 04-218, volumul I) s-au dat următoarele concluzii:

1. Volumul corespunde datelor și încrierilor din facturile și actele întocmite de reprezentanții S.R.L. ”Moldovatransgaz” prin metodologia de calcul aprobată de ANRE (*detaliat se vedea în partea dsriptivă a raportului de expertiză*).

2. Suma lucrărilor și materialelor folosite la reparația segmentului 131,3 km a gazoductului magistral Odesa-Chișinău, coincide cu suma indiată de reprezentanții S.R.L. ”Moldovatransgaz” de 92546,66 lei (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase) lei 66 bani (*detaliat se vedea în partea dsriptivă a raportului de expertiză*).

45. Așadar, prin acest raport de expertiză judiciară s-a confirmat cert că, suma cheltuielilor pentru efectuarea de către S.R.L. ”Moldovatransgaz” a lucrărilor și materialelor folosite la reparația segmentului 131,3 km a gazoductului magistral Odesa-Chișinău, deteriorat ca urmare a executării pe 08-10 noiembrie 2017 de către S.R.L. ”Nica” a lucrărilor de construcție a instalației sistemului de alimentare cu apă pe teritoriul respectiv, constituie de 92546,66 lei (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase) lei 66 bani.

46. Însă, în contradicție cu aceste circumstanțe ale cauzei, constatate la judecarea cauzei, instanța de fond a respins raportul de expertiză judiciară nr. 806-813 din 14 iunie 2023, motivându-și concluzia respectivă doar prin afirmația că:

”*acesta copiază cu exactitate actele prezentate de către reclamant.*” (a se vedea pct. 48 din hotărâre, fila dosarului 11, volulul II).

47. Colegiul civil consideră eronată și neîntemeiată această concluzie a instanței de fond, or, nu ea este argumentată prin raționamente (temeiuri) juridice și alte probe administrate în cadrul procesului judiciar, în condițile stabilite de Codul de procedură civilă, ce ar combate concluziile din raportul de expertiză judiciară nr. 806-813 al CNEJ din 14 iunie 2023.

48. Mai mult, instanța de apel relevă faptul că, efectuarea expertizei judiciare sus-menționate a fost dispusă prin încheierea instanței de fond, **la cererea reprezentantului pârâților** (pct. 43 *supra*), iar elaborarea/întocmirea raportului de expertiză nr. 806-813 din 14 iunie 2023 a fost precedată de examinarea la fața locul pe 01 noiembrie 2022 de către expertul judiciar al respectivului segment de gazoduct magistral și a liniei de telecomunicați subterane, cu participarea reprezentanților relamantului și ai pârâților, din partea acestora nefiind formulate recuzări/obiecții față de expert etc. (a se vedea în acest sens partea de desriptivă a raportului de expertiză, inclusiv fila dosarului 205, volumul I, precum și planșa fotografică parte componentă a acestui raport, fila dosarului 209-218, volumul I).

49. De asemenea, Colegiul evidențiază că, pârâții au avut posibilitatea și libertatea procesuală deplină de a formula în cadrul efectuării acestei expertize cereri, demersuri față de expert, precum și de pezenta, inclusiv prin intermediul instanței, înscrisuri care în viziunea lor ar combate înscrisurile prezentate de reclamant cu privire la costul materialelor și costul lucrărilor de remiediere a deteriorărilor cazoductului magistral Odesa-Chișinău și liniei de telecomunicații subterane de fibră optică, pe segmentul km 131,3. Însă, pârâții, implicit reprezentanții lor, nu au formulat astfel de cereri/demersuri.

50. Nici după prezentarea Raportului de expertiză judiciară nr. 806-813 din 14 iunie 2023 instanței de fond, pârâții, reprezentați de avocata Nastas Tatiana, nu au formulat cereri/demersuri privind audierea expertului judiciar în ședință de judecată, în ordinea prevăzută de art. 154 alin. (4) Cod de procedură civilă, și/sau administrarea de noi probe, în condițiile stabilite de Codul de procedură civilă, ce ar combate concluziile din acest raport de expertiză judiciară.

51. Colegiul civil ține să evidențieze regula rolului activ pe care participanții la proces, ca titulari ai unui interes material și/sau procesual trebuie să-l manifeste în proces, atât sub aspectul motivării pretențiilor sale, cât și sub aspectul participării în proces. Respeciv, părţile trebuie să aibă un rol activ în exercitarea drepturilor sale procedurale; să-și motiveze și probeze pretențiile și/sau argumentele/obiecțiile sale, atât în fapt cât şi în drept (a se vedea hotărârile CtEDO în cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007; Teuschler vs. Germania (dec.), 47636/99 din 04 octombrie 2001; Agapito Maestre Sanchez vs. Spania, 29608/02 din 04 mai 2004).

52. Însă pârâții, reprezentați de avocata Nastas Tatiana, s-au limitat doar în a invoca declarativ dezacordul lor cu Raportului de expertiză judiciară nr. 806-813 din 14 iunie 2023, pe motiv că se bazează pe materialele prezentate de reclamanta S.R.L. ”Molovatransgaz”. Iar instanța de prim nivel în mod eronat a preluat aceste alegații decarative ale reprezentantului pârâților la adoptarea hotărârii din 27 decembrie 2023, respingând neîntemeiat și fără a invoca vreun temei legal concluziile din Raportului de expertiză judiciară nr. 806-813 din 14 iunie 2023.

53. De altfel, Colegiul civil ține să noteze în acest context, că în ședința instanței de apel reprezentanul intimaților-pârâți, avocata Nastas Tatiana, fără a prezentarea temeiurilor juridice și fără a solicita administrarea de noi probe, a invocat în susținerea poziției initimaților aceleași alegații declarative cu referire la Raportului de expertiză judiciară nr. 806-813 din 14 iunie 2023, motiv din care instanța de apel le apreciază critic, respingându-le ca nefondate.

54. Suplimentar, Colegiul notează faptul că, la emiterea hotărârii din 27 decembrie 2023 instanța de fond a conchis ca fiind stabilit că, ”*potrivit actului de examinare la fața locului din data de 30 noiembrie 2017 prezentat de către pârâtul ”Nica” și planșei foto (fila doarului 130-132, voluml I), s-a depistat că, materialele utilizate la înlăturartea problemelor sistemuli de telecomunicații utilizate de reclamant nu corespund celor indicate în actul de decontare prezentat, respectiv și costul este denaturat. Astfel, în procesul-verbal de casare a bunurilor materialele nr. 00000002104 din 30 noiembrie 2017 (f.d. 69), este indicat că s-au folosit două mufe DY (32inch) cu costul de 25 958 (douăzeci și cinci mii nouă sute cincizeci și opt) lei, 17 bani, una, în total 51 908 (cincizeci și n mii nouă sute opt) lei, 33 bani, iar în realitate pentru reparația firului de semnalizare au fost folosite*

mufe "TYGO Electronic 55/12"." (a se vedea pct. 40 din hotărâre, fila dosarului 10 *verso*).

55. Colegiul civil consideră eronată această concluzie a instanței de fond, întrucât este contrară circumstanțelor cauzei.

56. Instanța de prim nivel nu a observat că, copia de pe procesul-verbal de casare a bunurilor materialele nr. 00000002104 din 30 noiembrie 2017 (fila dosarului 69, volumul I), în care figurează două mufe DY (32inch) cu costul de 25 958 (douăzeci și cinci mii nouă sute cincizeci și opt) lei, 17 bani, fiecare, iar în total 51 908 (cincizeci și una mii nouă sute opt) lei, 33 bani, nu are nicio legătură cu cazul care a fost obiect de examinare în prezenta cauză, fiind greșit atașat de reclamantă printre celelalte înscrisuri anexate inițial la cererea de chemare în judecată.

57. Astfel, cele două mufe DY (32inch) cu costul de 25 958 (douăzeci și cinci mii nouă sute cincizeci și opt) lei, 17 bani, fiecare nici nu figurează în Procesul-verbal al lucrărilor de executare de reparație a cabului de comunicații de către serviciul telecomnicații al S.R.L. "Moldovatransgaz", efectuate la 11 noiembrie 2017 pe tronsonul km 131 al gazoductului magistral Odesa-Chișinău (fila dosarului 65, volumul I), iar conform procesului-verbal de casare a bunurilor materiale nr. 00000002104 din 11 noiembrie 2017 pentru reparația cablului de telcomunicații pe sectorul menționat *supra* au fost utilizate două mufe (mașoane) cu costul de 600 (șase sute,00) lei fiecare, în total 1.200 (una mie două sute lei,00) lei (fila dosarului 63, volumul I).

58. Respectiv, suma de 51 908 (cincizeci și mii nouă sute opt) lei, 33 bani, ca fiind costul a două mufe de model DY (32inch), reflectate în procesul-verbal de casare a bunurilor materialele nr. 00000002104 din 30 noiembrie 2017 (fila dosarului 69, volumul I), nu este inclusă în suma de 92.546,66 (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase,66) lei din Calculul costului cheltuielilor și costurilor la executarea reparației efectuate la 11 noiembrie 2017 pe sectorul PAN Telița – PAN Telița nou, km 131,3 (fila dosarului 70, volumul I) și din Raportul de expertiză judiciară CNEJ nr. 806-813 din 14 iunie 2023 (fila dosarului 204-218, volumul I). Or, din Calculul și Raportul de expertiză judiciară menționate rezultă cert că, în suma de 92.546,66 lei, **costul total al materialelor utilizate** pentru remedierea pe 11 noiembrie 2017 a deteriorărilor cazoductului și cablului de

telecomunicații pe tronsonul dat, **au costituit suma de 28.449,88 (douăzeci și opt mii patru sute patruzeci și nouă,88) lei**, iar restul sumei o constituie alte cheltuieli suportate, care sunt descrise detaliat pe compartimente aparte.

59. Complimentar, faptul că procesul-verbal de casare a bunurilor materialele nr. 00000002104 din 30 noiembrie 2017 (fila dosarului 69), în care figurează două mufe DY (32inch) cu costul de 25 958 (douăzeci și cinci mii nouă sute cincizeci și opt) lei, 17 bani, fiecare, iar în total 51 908 (cincizeci și una mii nouă sute opt) lei, 33 bani, nu are nicio legătură cu cazul care a fost obiect de examinare în prezenta cauză, se confirmă prin aceea că procesul-verbal menționat este datat cu 30 noiembrie 2017, fiind întocmit în baza procesului-verbal al comisiei de consum de materiale din 30 noiembrie 2017, care nu face referire la cazul pentru care au fost utilizate/casate aceste mufe, pe când înscrisurile cu referire la cazul din prezenta speță se indică expres materialele consumate la executarea reparației efectuate la 11 noiembrie 2017 pe sectorul PAN Telița – PAN Telița nou, km 131,3.

60. Distinct de cele menționate mai sus, Colegiul civil constată și faptul că, contrar circumstanțelor cauzei stabilite prin probele cercetate în ședință de judecată, inclusiv Raportul de expertiză judiciară nr. 806-813 din 14 iunie 2023, care nu a fost combătute prin alte probe ce ar fi fost administrate în condițiile Codului de procedură civilă, prima instanță, la adoptarea hotărârii din 27 decembrie 2023 (pct. 41; 45-46 din hotărâre), în mod eronat și fără temei legal a dedus și reținut din oficiu că, suma prejudiciului material cauzat S.R.L. ”Molovatransgaz” este de doar 3.652,40 (trei mii șase sute șaizeci și doi,40) lei, invocând în acest sens că, potrivit calculului costului funcționării autovehiculelor, mașinilor și mecanismelor de către S.R.L. ”Moldovatransgaz” a suportat cheltuieli în mărime de 1.566,69 (una mie una sută cincizeci și șase,69) lei (fila dosarului 56, volumul I), iar potrivit procesului-verbal de casare a bunurilor materiale nr. 00000002104 din 11 noiembrie 2017, reclamantul a suportat cheltuieli în mărime de 2.495,71 (două mii patru sute nouăzeci și cinci,71) lei.

61. Colegiul relevă că, din Calculul costului cheltuielilor și costurilor la executarea reparației efectuate la 11 noiembrie 2017 pe sectorul PAN Telița – PAN Telița nou, km 131,3 (fila dosarului 70, volumul I) și materialele subsecvente acestuia, precum și din Raportul de expertiză judiciară CNEJ nr. 806-813 din 14

iunie 2023, rezultă cert că, suma prejudiciului material de 92.546,66 lei este formată nu doar din sumele extrase/deduse selectiv și fragmentar de către instanța de fond din înscrisurile menționate mai sus, ci din mai multe cheltuieli, enumerate pe categorii, potrivit cadrului legal și normativ în domeniul dat, aprobat de ANRE, și anume: cheltuieli directe; cheltuieli generale; și alte cheltuieli, care în ansamblul lor constituie suma de 92.546,66 lei.

62. În altă ordine de idei, completul instanței de apel remarcă că, concluziile prtimei instanțe cu privire la stabilirea mărimei prejudiciului în sumă de doar 3.652,40 lei contravine chiar însăși poziției pârâtei S.R.L. ”Nica”. Astfel, în pledoaria sa în fața instanței de fond, reprezentantul pârâtei S.R.L. ”Nica”, avocatul Nastas Tatiana, a declarat că, S.R.L. ”Nica” recunoaște acțiunea înaintată parțial în partea actului TMT nr. 0000002104 din 11.11.2017, în valoare de 2.495,71 lei și actul privind costului funcționării autovehiculelor, mașinilor și mecanismelor, în valoare totală de 15.000 (cincisprezece mii) lei, cu titlu de prejudiciu material (a se vedea fila dosarului 235-236, volumul I).

63. Așadar, Colegiul civil conchide că, prin probele administrate la examinarea prezentei cauze, inclusiv Raportul de expertiză judiciară nr. 806-813 din 14 iunie 2023, s-a stabilit cu certitudine că, S.R.L. ”Moldovatransgaz” i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 92.546,66 lei (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase) lei 66 bani, ca urmare a deteriorării tronsonului gazoductului magistral Odesa-Chișinău și cablului de telecomnicații de fibră optică, km 131,3 pe 08-10 noiembrie 2017 de către S.R.L. ”Nica” la efectuarea lucrărilor de construcție a instalației sistemului de alimentare cu apă pe teritoriul respectiv, prin săpături cu tehnică grea (excavator) fără coordonarea cu operatorul de sistem, S.R.L. ”Moldovatransgaz”, şi fără respectarea măsurilor de securitate tehnică a obiectivelor de categoria respective. Pe cale de consecință s-a comis deteriorarea mecanică a corpului conductei de gaze şi a cablului de telecomunicații de fibră optică.

64. Acest prejudiciu material a fost cauzat ca urmare a comiterii unui delict contravențional comis cu vinovăție de salariatul S.R.L. ”Nica”, Răzvanț Mihail, care acționa în numele și în interesele S.R.L. ”Nica”, fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03905296 și decizia irevocabilă de

sancționare contravențională din 08 decembrie 2017, emise de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Anenii Noi (a se vedea pct. 37-38 *supra*).

65. În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) Cod civil (în versiunea modernizată, în vigoare începând cu 01 martie 2019) *(1) Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare.*

66. Potrivit art. 1398 Cod civil (în redacția în vigoare la data de 08-10 noiembrie 2017 data comiterii delictului), *(1) Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat pri acțiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. (4) Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțământul persoanei vătămate și dacă fapta autorului nu vine în contradicție cu normele de etică și morală.*

67. Conform art. 1410 Cod civil (în redacția în vigoare la data de 08-10 noiembrie 2017 data comiterii delictului), *(1) Persoanele a căror activitate este lgată de pericol sporit pentru luma înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării nevelor aeriene) sau din intenția persoanei vinovate. (2) Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit. (3) Posesorul izvorului de pericol sporit nu răspunde pentru prejudiciul cauzat dacă demonstrează că izvorul de pericol sporit a ieșit din posesiunea lui ca urmare a acțiunilor ilicite ale unor terți (...)*

68. Așadar, din conținutul normelor legale enunțate mai sus, care constituie legea materială aplicabilă la momentul comiterii delictului menționat în pct. 62,63 *supra* (or, instanța de fond la adoptarea hotărârii din 27 decembrie 2023 a aplicat normele de drept din Codul civil în vrsiunea în vigoare începând cu data de 01 martie 2019), rezultă că, debitor (implicit pârât) în cadrul obligației de reparare a prejudiciului cauzat de un izvor de pericol sporit este posesorul izvorului. Posesor este persoana care exploatează și posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate sau în alt temei legal. Totodată nu se consideră posesor al izvorului de pericol sporit persoana care efectuează exploatarea acestuia în virtutea raporturilor de muncă (a se vedea în acest sens Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 1998 și Comentariul Codului Civil al Republicii Moldova, Editura Arc, februarie 2006, volumul II, pag.1080).

69. Prin urmare, raportând normele de drept enunțate la circumstanțele prezentei cauze, Colegiul civil conchide că deteriorarea tronsonului gazoductului magistral Odesa-Chișinău, km 131,3, în perioda 08-10 noiembrie 2017 a fost comisă cu mijlocul de pericol sporit (excavatorul) al S.R.L. ”Nica” prin intermediul salariatului său Răzvanț Mihail. Respectiv, este indubitabilă obligația legală a pârâtei S.R.L. ”Nica” de a repara reclamantei/apelantă S.R.L. ”Moldovatransgaz” prejudiciul material cauzat în mărime 92.546,66 lei (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase) lei 66 bani, în situația în care sunt întrunite cumulativ criteriile determinante ale răspunderii delictuale civile, și anume: fapta ilicită, consecințele prejudiciabile și legătura cauzală între acestea.

70. Ce ține de pretenția reclamantei/apelantă din acțiune privind încasarea prejudiciului material și de la pârâtul/intimat Răzvanț Mihail, instanța de apel o consideră neîntemeiată și pasibilă de respingere, or, pârâtul Răzvanț Mihail la momentul producerii incidentului era salariatul S.R.L. Nica” și a efectuat lucrările la indicațiile angajatorului, conform proiectului prezentat de către administrația S.R.L. ”Nica”. Prin urmare, în cazul dat răspunderea pentru prejudiciul material cauzat o poartă angajatorul – S.R.L. ”Nica” și nu salariatul Răzvanț Mihail.

71. Apelanta reclamantă S.R.L. ”Moldovatransgaz”, pe lângă pretenția de bază din acțiune, a formlat cerința privind compensarea cheltuielilor de judecată, și anume: suma de 2.776,39 lei (două mii șapte sute șaptezeci și șase lei și treizeci și nouă bani), cu titlu taxa de stat plătitită la înaintarea cererii de chemare în judecată

(conform ordinului de plată nr. 1056 din 07 martie 2018, fila dosarului 40, volumul I), și suma de 2.866,80 lei (două mii opt sute șaizeci și șase lei și optzeci bani, cu titlu de taxa de stat și taxa de timbru plătite la depunerea cererii de apel (conform ordinelor de plată nr. 1834 și nr. 1835 din 16 aprilie 2024, fila dosarului 31-32, volumul II).

72. Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.*

73. Potrivit art. 94 Cod de procedură civilă, *(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

74. Prin urmare, având în vedere că prin prezenta decizie instanța de apel va admite apelul S.R.L. ”Moldovatrasgaz” cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a pretențiilor din acțiune înaintate de S.R.L. ”Moldovatransgaz” față de S.R.L. ”Nica”, concomitent se va dispune încasarea de la S.R.L. ”Nica” în beneficiul S.R.L. ”Moldovatrangaz” și a cheltuielilor de judecată suportate de către ultima la examinarea prezentei cauze în instanța de fond și în instanța de apel, sub formă de taxă de stat și taxă de timbre (pct. 70 supra).

75. În temeiul celor expuse, conducându-se de prevederile art. 385 lit. c), art. 389 și art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil şi de Contencios Administrativ,-

D E C I D E :

Admite apelul declarat de S.R.L. ”Moldovatransgaz”.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Ungheni din 27 decembrie 2023, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Moldovatransgaz” în contradictoriu cu Răzvanț Mihail și S.R.L. ”Nica”, privind

repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, cu adoptarea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite partial cererea de chemare în judecată cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Moldovatransgaz” în contradictoriu cu Răzvanț Mihail și S.R.L. ”Nica”, privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la S.R.L. ”Nica”, cu sediul în orașul Nisporeni, strada Tîrgului, 7, în beneficiul S.R.L. ”Moldovatransgaz”, IDNO 1003607010109, cu sediul în satul Țarigrad, raionul Drochia, suma de 92.546,66 lei (nouăzeci și două mii cinci sute patruzeci și șase lei și șaizeci și șase bani), cu titlu de prejudiciu material, și suma de 2.776,39 lei (două mii șapte sute șaptezeci și șase lei și treizeci și nouă bani), cu titlu de cheltuieli de judecată (taxa de stat plătitită de reclamant la înaintarea cererii de chemare în judecată).

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge, ca neîntemeiată.

Se încasează dela S.R.L. ”Nica”, cu sediul în orașul Nisporeni, strada Tîrgului, 7, în beneficiul S.R.L. ”Moldovatransgaz”, IDNO 1003607010109, cu sediul în satul Țarigrad, raionul Drochia, cheltuielile de judecată suportate la examinarea cauzei în ordine de apel (taxa de stat și taxa de timbru), în mărime de 2.866,80 lei (două mii opt sute șaizeci și șase lei și optzeci bani).

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,

judecător Stanislav Grosu

Judecători Alina Țihonschi

Radu Holban